

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИЯ ПРАВОСЛАВЕН ЦЪРКВА
ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

Грамота за награждаване на Духовната академия „св. Климент Охридски“
с ордена на Българската православна църква „свв. Кирил и Методий“ I степен

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГРАМОТА

В знак на признание подуховновата бого-
словско-научна, изследователска, църковно-
обществена патронично-педагогическа и миро-
любива дейност на Софийската духовна академия
„Св. Климент Охридски“
се връчва

ордена на Българската Православна Църква
свв. Кирил и Методий
I степен

+ Максим
Патриарх Български

София,
10 юни 1973 г.

+ МАКСИМ

Патриарх Български

Разсадник на православна богословска наука

Аз и Св. Синод сме изпълнени с преизобилна радост по случай днешното съвместно по външен израз, но богато по смисъл тържество, което възлудва душите ни — кестуване на 50-годишнината на Духовната академия. С възторгнати сърца топло и със задължено отеческа любов приветствуваме преподавателския персонал, студентите и служителите в Академията по случай тази бележита годишнина.

С богоумдреност замислено в е историческа далновидност подготвено от Св. Синод още в началото на настоящия век, това висше духовно учебно заведение за православна

богословска наука и за подготовка на просветени църковни служители като Богословския факултет при начало на своето съществуване в 1923 година. Съществува в съдбата на страната ни от Първата злополучна световна война забавил откритието на Богословския факултет. Но Св. Синод старателно преодолел трудностите и се погрижил за подготовка на избелязани богослови, които да заемат катедри в проектирания Богословския факултет.

От първото отваряне вратите на висшето ли богословско учебно заведение през 1923 г. щастливо изпълнило пет

Доклад на Макирополския епископ д-р Н. с. Николай

Честни сме, че с Божиата помощ и с небесната заплата на св. Кирилата Охридски, нашия небесен покровител, можем вече за четвърти път да отпразнуваме пазърнички годишнина от дефиницията на нашата Alma mater: десетгодишнината (1933), тридесетгодишнината (1953), четридесетгодишнината (1963) и днес — нейното полувековно съществуване.

По предложение на Академическия съвет и с благословение на Св. Синод днес скромно означаване тази бележита юбилейна годишнина. По този случай, в изпълнение на определената програма, нека ни бъде позволено да дал кратък доклад-отчет за действа на този единствен у нас богословски институт през време на досегашното негово съществуване — първоначално като Богословски факултет (БФ) при Софийския държавен университет (от 1923 до 1950), а впоследствие като Духовна академия (ДА) (от 1950 г. насам) и да отбележа неговия постепенен растеж, както и неговия принос към нашата родна култура, към православното богословие и към просветителното дело на родината ни Църква.

Съществуването на висше богословско училище у нас е изпитвало от нашествящата нужда от достойни и високорепутирани свещенослужители в църковнослужители. Така нужда е била осъзнавана още преди Освобождението на нашия народ от османско иго. Идеята да се открие тогава висша духовна школа в Цариград за подготовка на високообразовани български духовници била вече напълно около 1874—75 година. Липсата на подготвени преподавателски персонал и на материални средства обаче затруднили и забавяли осъществяването на тази идея. След Освобождението тя отново била повдигната. През 1906 г. Св. Синод правил постъпки пред тогавашното правителство да бъде отворен в София Софийски университет „катедра по (апологетическо) богословие“ — две години по-късно настъпило поставя въпроса да се открие вече Богословски факултет. В писмото си № 2295 от 24. IV. 1908 г. до Министерството на външните работи и исповеданията във връзка с внасянето на законопроект за Софийски университет Св. Синод натиска „възпиращата нужда“ за Църковата (пък и за Държавата) от висше богословско училище и настоятелно моли да се открие Богословски факултет при Университета. На 20 октомври с. г. Св. Синод правил нови постъпки (писмо № 357). И в следващия случай обаче тия постъпки не дали резултат. На следваща година Св. Синод изпратил молба министру на Външните работи и исповеданията да се отмени временно богословско училище, като предлага средствата от учрежденията през 1895 г. фонд „Паметник на Българската екзархия“ да се използват за постройка на сграда за това училище, а същият фонд да мине под негово (на Св. Синод) управление. Определя се и мястото на бъдещето училище — църковният парцел на пл. „Съборни“ (днешният пл. „Левски“). Едва в 1911 г. правителството уважи молбата на Св. Синод и с постановление на Министерския съвет от 28. IV. с. г. (I пост., прот. № 33) разрешил от средствата на споменатия фонд да се построи сграда за бъдеще „Висше богословско училище“. Самият строеж започнал в началото на 1913 г. През време на Първата световна война сградата, макар и още недостроена, била използвана за военна болница. Строежът бил завършен едва след приключването на войната — 1922 г.

Още през 1912 г. Св. Синод назначавал специална комисия в състав: Велички епископ Неофит (тогава Ректор на Соф. дух. семинария, а по-късно Видински митрополит), архим. Макарий (тогава синодален Протоиерей, а по-късно Неврокопски митрополит), протоиерей д-р Ст. Цанков (тогава Началник на духовно-просветното отделение при Св. Синод) и университетските професори д-р Васил Н. Златарски и Б. Понев, въ които възлага задачите да даде мнение: какви дисциплини и до колко часове да се изучават в проектираното Висше богословско училище, колко катедри да се откритят и по кои предмети да се държат изпити. Междувременно били определени и лицата за бъдещи преподаватели.

През 1915 г. Св. Синод командирова в Швейцария за специализация архим. Стефан Д., Георгиев (по-късно Софийски митрополит и Екзарх Български) който следвал във Фрибурския университет (Швейцария) и завършил с титлата „доктор на философията“, и прот. Ст. Цанков, който завършил юридически науки в Цюрих (Швейцария) с титлата „доктор по право“. Тия двамата били назначени от Св. Синод за професори на 1. I. 1920 г. и им била възложена грижата за подготвителните работи по завършването и обявяването на новопостроената сграда за Висше богословско училище, по изработване правилника за реда и управлението на проектираната школа, осъществяване библиотеката и за по-скорошното откриване на училището. По това време у нас се извършвали в имиграция руските професори-богослови: прот. Ал. Рождественски, протоиерей Георги Ив. Шаневски, проф. Михаил Ев. Песнов, архим. Тихон и Сергей В. Троицки, които Св. Синод ангажира с контракт за преподаватели. Поради материални затруднения откриването на Висшето богослов-

ско училище (ВБУ) се отлагало. Пък и окончателното завършване на административните, пак поради материални затруднения, изрично било. Въпреки неколкократните молби на Св. Синод, правителството отказвало да предостави на администрацията бюджет необходимите за поддръжката на ВБУ средства. Междувременно ядал на власт Българският земеделски съюз. Председателят на Министерския съвет Александър Стамболийски и министърът на Народното просвещение Стоян Омарчевски били благосклонно разположени към БПЦ, от които те очаквали много за моралното преоформяне на българския народ след злополукачната война. Омарчевски внася в Народното събрание проект за изменение закона за НП, принет и утвърден с указ от 11. VII. 1921 г. и обнародван в „Държ. вестник“, бр. 87 от 21. VII. с. г. По силата на този закон при Софийския държ. университет се открива Богословски факултет (чл. 285, 6. ж.).

Веднага след публикуването на указа за откриването на БФ още на 22. VII. 1921 г. МНП наредило до Соф. университет да се пристъпи, колкото се може по-скоро, към самото откриване. Обявен бил конкурс за професори при катедрите по Св. Писание на Нови Завет, Систематическо богословие и Църковно право. След провеждането на конкурса били избрани и назначени на 29. XI. 1922 г. архим. Евтимий (Сапунижен) за професор на катедрата по Систематическо богословие и на 3. I. 1923 г. протоиерей д-р Ст. Цанков — на катедрата по Църковно право. Понееж конкурсът за професор по Св. Писание на Нови завет не дал резултат, бил назначен с контракт прот. Ал. Рождественски, бивш професор в Петричката духовна академия. Тия тримата са основноположените на новооткрития Богословски факултет. Та образуван в първия факултетен съвет. На 10. III. 1923 г. протоиерей д-р Ст. Цанков бил избран за първи декан. На следващото си заседание, станало на 11. III. с. г., новооткритият факултетен съвет е изратил писмо до Св. Синод, с което го уведомява за откриването на Факултета и отправя почителна молба — да даде своето благословение и пълнооткритията висша духовна школа. В писмото се изказва уверение, че Св. Синод винаги ще дава на Факултета „позитивно си отеческо съдействие“ и дава разрешение „повече една от най-важните задачи на Богословския факултет ще бъде да подготви достойни служители на БПЦ, да разработва православната богословска наука и изобщо да поддържа духовното просвещение у нас — задача, чето изпълнение върши успоредно със задачите на Върховното управление на БПЦ — Св. Синод“. На това уведомятелно писмо Св. Синод е отговорил с писмо № 2614 от 16. III. с. г., в което е изразил искрена си радост, че са осъществени „неустанани старания на Св. Синод за откриване на едно Висше богословско училище у нас“. Заедно с това изказва се и пратка, „че новият Богословски факултет ще изпълни достойно задачите си и ще оправдае надеждите, които се хранят от св. ни Църква за подготовката на достойни служители на св. Православна Църква, за разработване на богословска наука и за разпространение на духовно-религиозно просвета у нас. В достижението на тия висши задачи Св. Синод молитвенства на новооткрития Богословски факултет щедро Божию подкрепа и че ще бъде винаги готов да му оказва своето отеческо съдействие“.

Св. Синод предоставял на новооткрития Богословски факултет част от помещенията на фондното здание-паметник, издигнат в памет на учредяването на Българската екзархия, намиращо се на пл. „Св. Неделя“, в което се помещава и сегга Академията.

С указ, обнародван в ДВ, бр. 288 от 24. III. 1923 г., бил утвърден Правилникът за приемане на студенти в Соф. университет. В чл. 9 от този правилник се казва: „За редовни студенти в БФ се приемат свързаници, духовно-математични, тизология, и педагогическо училище“. От уч. 1925—26 г. се приемали и завършилите военно училище. Приемат се на общо основание и жени. През октомври същата 1923 г. БФ отворил своите аудитории.

Една от първите грижи на новооснования Богословски ф-т е била да изработи проектно-учебен план, програма за изпити и необходимите паралелици. В новооткрития Богословски ф-т, съгласно чл. 288, буква „е“ от Закона на НП, се установяват следните 9 катедри: Св. Писание на Стария Завет (Въведение, Тълкувание, Библиейска — археология, Еврейски език и Библиейска история), Священ Писание на Новия Завет (Въведение, Тълкувание и Новозаветен ермач език), Църковна история (Обща, Българска и История на съвременните православни и на славянските църкви), Християнска апологетика (с Християнска философия на религиите), Догматическо богословие (с Критика на висшестепените изповедания и на сватите и с Натрология), Нравствено богословие (с Критика и анализа на етичните системи), Епископология на християнските науки, Литургия (с Църковна археология и Богословско изкуство), Пастырско богословие (с Омилетика и

Катехетика) и Църковно право (с Устроителство и управление на БПЦ и Българско брачно право). При факултета се преподава Историю и Западно църковно певене и музика, а при други факултети студентите от БФ са слушали История на философията (древна, средновековна, нова и най-нова), Психология (с Психология на възприетото и Психология на религиозното съзнание), специален курс по Проблема, за света като основа на метафизиката, Обща теория на правата, Българската гражданска история, Българска литература (старобългарска и по-нова), Религиозни мусиви в руската и западноевропейската худ. литература, Руски език, Старобългарски език и модерен език (по избор).

За да се даде възможност на онеправените свещеници със средно образование да повишат своя научен ценз и за да се издигне културното равнище на църковния живот у нас, Св. Синод с окръжно № 4480 от 7. VII. 1923 г. отправено до епархийските начальства, разреши при известни условия да следват в БФ и свещеници. Пръв ермен на следването им последните се считаха в отпусък и се ползуваха от безплатно жилище в помещениата на факултета. А за да се подпомогнат бедни способни студенти, Св. Синод, църковните настоятелства, някои манастири и други църковни учреждения отпуснаха стипендии и еднократни помощи.

Все с оглед да бъдат подпомогнати бедни студенти с жилище при БФ и да се увеличи безплатно обществено, за облагодетелство на което Св. Синод изхарчиха над 200 000 лв. Броят на квартирантите в Общественото жилищенно тогава на повече от 60 души.

Завършилите БФ ставаша епонорииски свещеници в по-големите градове или заемаша по-високи длъжности по църковното ведомство или ставаха преподаватели по религия и Ирановедие в средните училища.

Първото десетилетие от съществуването на нашата висока богословска школа като Богословски факултет би могло да бъде наречено основноположително и устроително. В това време се устроиха и въздигнаха всички катедри и бе назначен необходимия преподавателски персонал.

Заслужава да бъдат отбелязани имената на неговите ирени строители и основоположници:

Архимандрит д-р Евтимий Саввадийцев, титулар на катедрата по Християнска агиология и история на религията и Християнска философия — учен с голяма религиозно-философска същност, който първоначално на Богословския факултет при Софийския държавен университет, академик проф. протопрезидент д-р Стефан Цанков, титулар на катедрата по Църковно право и ирени държан на БФ, заслужил проф. д-р Николай Николарович Глаубовски, руски по произход, бивш дългогодишен професор при Петроградската духовна академия — гордост в украшението на православната богословска наука — титулар на катедрата по Св. Писание на Новия Завет; проф. Михаил Емануилович Песнов, руски по произход, преподавал Обща църковна история; протопрезидент Георги Иванович Шавелски, руски по произход, преподавал Пасторско богословие и Св. Писание на Стария Завет; проф. д-р Иван С. Марковски, титулар на катедрата по Стари Завет; проф. д-р Гайко Стефанов Панев, титулар на катедрата по Литургия; академик проф. д-р Иван Пончев Свевгаров, титулар на катедрата по Църковна история; Софийски митрополит (после Екзарх Български) Стефан, хонорарен преподавател по Омилетика; проф. д-р Димитър Витанов Дулогаров, титулар на катедрата по Догматика; проф. протопетер д-р Христо Димитров, титулар на катедрата по Пасторско богословие; проф. д-р Христо Николов Гяуров, титулар на катедрата по Св. Писание на Новия Завет. Идн споменем и ония изтъгнати наши учени, които са неслезани на студентите от Богословския факултет: проф. д-р Мила Георгиев — по Дрелна и Нова философия — Кант, Фихте и Шеллинг; проф. Димитър Михайлов — по проблема за света като основа на метафизиката и Логиката, — проф. Спиридон Каванджиев — Психология, Естетика, Психология на религиозното съзнание и Психология на възприетото, проф. Иван Саръялиев — Средновековна философия, проф. Васил Н. Златарски — Средновековна българска история, проф. Петър Никол — Общ курс по Българска история, проф. Юръсто Миктев — Старохристиянско изкуство; проф. Йордан Иванов — Старобългарска литература; проф. Стоян Фомански — Старобългарски език; Иван Рата — по Руски език; проф. Милаша Попружичева — Религиозно-египетски проблеми в руската и западно-европейската художествена литература; проф. Веселин Ганев — Обща теория на правото и проф. Стефан Балабанов — Конституция. Всенк един ер тия имената наши учени е оставал в душата на студентите-богослови нещю ценно от своята богата научна съкровищница, някакъв хубав спомен от своята лична дупешност.

Второто десетилетие (1933—1943 г.) отъжидана на Богословския факултет се характеризира със стабилизирането му и извисяването на неговите преподаватели в по-горни степени.

Третото десетилетие (1943—1953 г.) отбелязва включването на нови подготвени и готвени се кадри — доктори, асистенти

и аспиранти. Към края на това десетилетие става отделиването на БФ от СДУ и преустройването му в Духовна академия под ведомството на Св. Синод на БПЦ. Това отбелязване бе извършено от проведената през 1950 г. децентрализация на някои висши учебни заведения и преименуването им към съответните ведомствa с оглед на по-добро администриране и по-целесобразното постигане на поставените задачи. По това време с Указ № 325 от 9 юли 1950 г., обнародван в „Държ. вестник“ бр. 163 от 12. VII. с. г. и Богословският ф-т се отдели от Университета и се преустрои като Духовна академия, като обаче запази своята основна структура и континуитета между бившия БФ и сегашната Духовна академия. Завършил преподавателски персонал бе преизбран, а тогавашният декан, проф. д-р Илия Поленски, бе назначен за и. д. Ректор. Малко след това при Академията бе открит пълен безплатен пансион за студентите, пансионата бяха управител на пансиона (архим. Горазд) и възстановени, открит се аспирантски институт и др.

Четвъртото десетилетие (1953—1963 г.) отбеляза следните по-важни събития: назначен бе нов Ректор (Макаронпоски епископ Николай от 1. I. 1954 г.), открит се زادочно обучение предпреди за епонорииски свещеници, преустрои се Възпитателският съвет, реорганизирана бяха правдините и бяха нагодени според новите нужди, сляха се някои катедри, установиха се връзки със сродни православни и др. институти и пр. През 1961 г. посочето от по-старите преподаватели налязоха в пенсия и техните места бяха заети от по-млади научни труженници, подготовиха се нови (трето поколение) преподавателски кадри, даде се възможност на преподавателите от Академията да участвуват в международни срещания, конференции и съвещания и в митрополити организации и да заемат отговорни места в същата организация, направили се промени на заслужили наши богослови (1953, 1959 и 1963) и др.

През петото (последно) десетилетие (1963—1973) ставаша реални персонални промени в преподавателския и възпитателския състав. В помощ на Ректора бе назначен Заместник-ректор проф. д-р Боня Понев (от 1. I. 1967 до 31. XII. с. г.), а след него проф. д-р Иван Пачовски (от 1. I. 1968 насам). Разшири се църковно-обществената, международната и митрополитната дейност на преподавателите при Духовната академия.

През последното десетилетие (1963—1973 г.) в преподавателския персонал са станали следните по-важни персонални промени:

На 26. III. 1966 г. доцентът по Литургия прот. д-р Симеон Нанков бе освободен от длъжността по собствено негово желание и на негово място бе назначен от 1. IX. 1967 г. доцент старов. проф. Благотр Димитров Чиблаков; на 26. III. 1969 г. бе пенсиониран по болест доцентът по Догматика архим. д-р Серфим (Димитров); на 30. VI. 1969 г. бе освободен от длъжността доцентът по Св. Писание на Новия завет архим. Сергий (Язиджиев); по решение на Св. Синод старов. проф. Николай Стефанов Шаваров, доцент по Св. Писание на Ст. Завет, бе командирован през 1967 г. на научна работа и епонорииска служба във Виена. Смятат от 23. XII. 1970 г. е повишен в професор; на 1. XI. 1966 г. доцентите Тодор Слъбен и прот. Радоко Поптодор бяха повишени в професори; на 1. I. 1967 г. проф. д-р Боня Понев бе назначен за Заместник-ректор; на 1. I. 1968 г. смятат по собствена негово молба бе освободен от длъжността Зам.-Ректор и на негово място от същата дата бе назначен проф. д-р Иван Пачовски; на 1. I. 1971 г. доцентът старов. проф. Василей Николов бе повишен в професор; през 1971 г. бе пенсиониран по прослужени години проф. д-р Борис Маринов Христов; на 14. I. 1971 г. почина преподавателят по Библейски гримки епископ доцент Аполост Попмихайлов и на негово място бе назначен (10. II. с. г.) за старши преподавател, а впоследствие (10. V. с. г.) бе повишен в професор Александър Милев Иванов; на 1. VII. 1969 г. назначен за старши преподавател по Св. Писание на Новия Завет, а впоследствие (д-р VI. 1971 г.) и за доцент Георги Петков Царев; на 1. I. 1955 г. бе назначен за асистент при катедрата по Догматика (д-р IX. IX. 1960 г.), а после и за старши преподавател (18. VII. 1969 г.) в още по-сетне за доцент (1. VI. 1971 г.) с. б. н. Тодор Пенчев Ковач; на 1. II. 1958 г. бе назначен за старши преподавател по Немски език д-р Николай Ганев; на 1. I. 1936 г. бе назначен за хонорарен, а после (1. I. 1958 г.) — за старши преподавател по църковно-исторично певене и хонораво лектор митрополит Димитър Полконостанитов, пенсиониран на 31. VIII. 1969 г.; на 1. IX. с. г. на мястото на о. Константинов бе назначен Георги Попковски, пенсиониран на 1. IV. 1971 г. и работил като пенсионер до 30. VI. с. г. и на 1. IX. 1971 г. за старши преподавател по църковно-исторично певене и зора на 1. IV. 1973 г. и продължавал да служи като лекционер до 30. VI. г. г. на 29. IX. 1969 г. бе назначен за хонорарен преподавател по Църковна история Камели Дилков Бояджиев, който на 15. IX. 1969 г. бе назначен за старши преподавател, бе пенсиониран на 1. X. 1970 г. и продължи да чете лекции

като пелсионер до края на учебната 1970—1971 г.; на 1. IX. 1971 г. бе назначен за асистент по християнската апологетика Николай Иванов Маджуров. Слещитъ бе преназначен за старши асистент на 1. I. 1972 г.; на 1. I. 1971 г. бе назначен за асистент-преподавател по Църковна история Христо Стоянов Христо; на 1. I. 1972 г. бе назначен за асистент-преподавател при катедрата по Св. Писание на Стари Завет Славчо Вълчанов Славчо; на 1. I. 1972 г. бе назначен

за хонорарен преподавател, а от 1. I. 73 г. — за асистент-преподавател по философия Антоан Ангелов Хубанчев; от 1. I. 1973 г. бе пенсиониран преподавател по философия проф. д-р Димитър Пеню Димитров; на 1. IX. 1966 г. бе назначен за хонорарен преподавател по Руски език проф. Николай Дилевски; а на 1. IV. 1968 г. бе назначен за хонорарен преподавател по френски език д-р Иван Стефанов.

Съставът на Академическия съвет при Духовната академия „Св. Климент Охридски“.

Сегашният преподавателски и възпитателски персонал при Академията има следния състав:

1. Ректор: Макаронски епископ д-р Н. С. Николай (Гаврилов Кожуваров). Чете църк. лекции по Литургика върху св. Евхаристия.

2. Заместник-Ректор: проф. д-р Иван Г. Павловски. Преподава Нравствено богословие и История и анализ на етичните системи.

3. Хабилитирани преподаватели
Проф. д-р Иван Цоневски, завеждащ катедрата по Догматическо и Нравствено богословие и Патрология. Чете лекции по Патрология.

Проф. д-р Боню Н. Пиперов, завеждащ катедрата по Свещ. Писание на Стари Завет. Преподава Библейска археология и Тълкуване на Свещ. Писание Стари Завет.

Проф. д-р Тодор П. Тодоров, завеждащ катедрата по Практическо богословие. Преподава Катехетика и Омниатика.

Проф. д-р Иван Г. Павловски, преподава Нравствено богословие и История и анализ на етичните системи.

Проф. д-р Васил Пандурски. Преподава Църковна археология и Християнско изкуство.

Проф. к. б. Тодор Слъбен Тодоров, завеждащ катедрата по Църковна история. Преподава Обща църковна история, Българска църковна история и История на съвременните православни църкви.

Проф. стар. прот. к. б. Радко Поптодоров, завеждащ катедрата по Църковно право. Преподава Църковно право, Устройство и управление на БПЦ и Конституция на НРБ.
Проф. стар. прот. Николай Стефанов Шиваров, от 6 години е в научна командировка във Виена (Австрия).

Проф. стар. прот. Васил Николов, преподава Пасторско богословие.

Проф. Александър Милев, преподава Библейски гръцки език.

Доцент стар. прот. Благой Чифалюв, преподава Литургия.

Доцент Георги П. Царев, завеждащ катедрата по Свещ. Писание на Нови Завет. Преподава Въведение и Тълкуване на Свещ. Писание на Нови Завет.

Доцент к. б. Тотю П. Коев, преподава догматическо богословие и История и анализ на най-дългите у нас вносавани изповедания и свещи.

4. Шатни преподаватели

Ст. прен. д-р Николай Георгиев Ганев, преподава Немски език.

Ст. прен. Иван Тевел Куртев (от 1. IV. т. г. пелсионер), преподава Източно църковно певене с богослужебна практика и диригент на хора при Академията.

5. Хонорирани преподаватели
Проф. Кирия Мирчев, чл. кореспондент при БАН, преподава Църковнославянски език.

Проф. Николай Дилевски, преподава Руски език.
Ангел Поджизантинюв, преподава Музика.
Александър Величков, преподава Агиология.

Д-р Иван Стефанов, преподава Френски език.

6. Асистенти

Ст. асистент Николай Маджуров, преподава Християнска апологетика, История на религиите и Психология на религиите.

Асистент Антоан Хубанчев, преподава История на философията и Психология.

Асистент Христо Стоянов, при катедрата по Църковна история.

Асистент Славчо Вълчанов, преподава Еврейски език и Въведение в Свещ. Писание на Стари Завет.

7. Възпитатели
Свещеник Анатолий Валачев и свещеник Борис Стоянов. Аспиранти

След превръщането на БФ в ДА при посланията се откри аспирантски институти. Досега успешно са завършили след публична защита на дисертациите си аспирантура следните лица:

Тодор Слъбен Тодоров, сега професор, Тотю Пенчев Коев, сега доцент, Николай Стефанов Шиваров, сега стар. протойерей и професор, дякон (сега архимандрит) Сергей Петров Язвуждев, бивш доцент, свещ. Радко Поптодоров, сега старей. протойерей и професор; дякон Петър Попрадославов Лазаров, задочен аспирант, сега свещенноиконом, архиепископски заместник в гр. Лом; прот. Симеон Иванов Симеонов, задочен аспирант, бивш доцент, сега свещеник; Румен Димитров Василев, сега на служба при Централния църковен историко-археологически музей в София; свещ. Димитър Филипов Добрев, задочен аспирант, сега епюриски свещеник в Пазарджик; прот. Панайо Колев Памуков, задочен аспирант, сега свещеник в гр. Детройт (САЩ); Николай Иванов

Маджуров, сега старши асистент-преподавател в Дух академия; Христо Стоянов Христов, сега старши асистент-преподавател в Академията; Славчо Вячавлов Славов, сега асистент-преподавател в Академията и Иван Делев Георгиев, сега учител в Софийската духовна семинария.

Сега преподавател заочна аспирантура следните лица: Свешник Анатолий Вялчев, възпитател в Академията; Николай Стоянов Хаджиев, учител в Софийската духовна семинария и Маноло Марчев от Румъния.

Аспирантът Иван Желев Димитров в момента е в командировка в Атина.

Освен преподавателския, възпитателския и административния персонал при Духовната академия има и 16 души служители: домосми в Академията, дожика на стола, портieri, майстор-готвач, кухненски работници, чистачки и пр.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Преподавателската, научно-изследователската и просветната дейност в Академията се изразява главно в четене на лекции по установената програма, научно-изследователски трудове (дисертации, изпитания, студии, статии, монографии, курсове, рецензии и др.), написване на доклади по изложение на Съв Синод, пронасяване беседи и проповеди и в дейно участие на научните работници в различни комисии (Библейска, Богословска, Илюминативна и др.), в научно ръководство на аспиранти, даване консултации, редактиране на църковни периодични печат и др. Научно-изследователските трудове на преподавателите при Духовната академия под формата на студии с резюме на мърж са публикувани в Годишника на Академията. През последните 10 години в Годишника са публикувани 63 студии, а общо за изтеклите 50 години около 600. Повечето от членовете на преподавателската колегия участват в дейността на местни и чуждестранни обществени международни и митрополитни организации.

1. Ректорът, Макариополски епископ д-р Николай е Председател на Комисията за защита на мира при ДА и член на Богословската комисия при Съв Синод. Той е и почетен сътрудник на со. „Митрополит Бенатудей“ — Румъния.

2. Проф. д-р Илия К. Цоневски — редактор на сп. „Духовна култура“ до 31. XII. 1972 г., редовен сътрудник за България на „Библиографски пратника“ — ежендник, издаван в Берлин—Бонн, член на Отдела при Съв Синод за научно-изследователска дейност и международна връзка на БПЦ на Комитета „Вера и църковно устройство“ при ССЦ, на Междудържавната комисия за диалог със Стеркотолическата църква, на Богословската комисия при Съв Синод, на Комисията за диалог с древните източни (нехалдонски) църкви, на Църковното настоятелство при ПКХП „Св. Александър Невски“ и на Църковното настоятелство при академическия паралелен, на Библиотечния комитет при ДА и на Комитета за трезвост при ДА.

3. Проф. д-р Боян Писеров — член на Библейската комисия при Съв Синод по редактиране българския превод на Библията, на Църковното настоятелство при академическия паралелен, на Дисциплинарната комисия при ДА.

4. Проф. д-р Тодор п. Тодоров — редактор на „Църковен вестник“ до 31. XII. 1972 г., ръководител на гражданската отбрана при ДА.

5. Проф. д-р Иван Г. Пачовски — Заместник-ректор на ДА, редактор на сп. „Духовна култура“ от 1. I. 1973 г., член на Отдела при Съв Синод за научно-изследователска дейност и международна връзка на БПЦ на Богословската комисия при Съв Синод, на Учебния комитет, Междудържавната комисия и Подкомисията на ООН при Християнската митрополитна конференция, на Комитета за защита на мира при ДА, на Профкомитета при ДА и на Свещения съюз на професорите и доцентите по Християнска етика „Синетас етика“.

6. Проф. д-р Васил Иванов Пандурски — Директор на Централния църковен историко-археологически музей, член на Съюза на научните работници в България, на научния съвет при Института по изкуствоизание (Институт за изобразителни изкуства) при БАН, на Научния съвет при Националната институция по паметниците на културата, на Художествения съвет при Националната галерия в София, на Съюза за история и музей на София, на Комитета за мир при ДА, на Профкомитета при ДА, на Комисията по строеж и украса на православни храмове и на Съюза на читалниците.

7. Проф. к. б. Тодор Съев Тодоров — член на Съюза на научните работници в България, на ЦК и ИС на Свещения съвет на църквите (Женева), на Ръководния комитет и на Президиума при Комисията за Църковна взаимномощ, световно служение и подпомагане бежанците (ССЦ), на Ръководния комитет при Обединение П (група сектора) при ССЦ, на Комитета за продължаване дейността на ХМК, на Отдела при Съв Синод за научно-изследователска дейност и международна връзка на БПЦ, на Богословската комисия при Съв Синод, на Библиотечния комитет при ДА, на Църковното

настоятелство при храма „Всех скорбящих радость“ в София.

8. Проф. стар. прот. Радио п. Тодоров — член на Политригелната комисия при Профорганизацията на църковните служители в София, на Богословската комисия при Съв Синод, на Профкомитета при ДА и на Дисциплинарната комисия при ДА.

9. Проф. стар. прот. Васил Николов — член на Комитета за трезвост при ДА и на управата на читалище „Антон Страшимиров“ в София.

10. Проф. Александър Милев — член на Съюза на научните работници в България, на Библейската комисия при Съв Синод по редактиране българския превод на Библията, ръководил аспирантура при БАН.

11. Доцент стар. прот. Благой Черафов — пръвначен ефимерий в ПКХП „Св. Александър Невски“, член на Бого словоската комисия при Съв Синод и на Музикалната комисия при ДА.

12. Доцент Георги П. Царев — редактор на „Църковен вестник“ от 1. I. 1973 г., член на Библейската комисия при Съв Синод по редактиране българския превод на Библията, председател на Профорганизацията при ДА, член на Музикалната комисия при ДА, на Дисциплинарната комисия при ДА и църковен настоятел при столичния храм „Св. Преображение“.

13. Доцент к. б. Тото Пенчев Косев — член на Богословската комисия при Съв Синод, на Богословската комисия при ХМК, на Междудържавната комисия за диалог с докатолическите църкви, на Комитета за трезвост при ДА, на Профкомитета при ДА.

14. Ст. преп. Иван Куртев — диригент на църковния хор при столичния катедрален храм „Св. Неделя“ и член на Музикалната комисия при ДА.

15. Ст. асист. Николай Маджуров — ръководител на Кръжко по систематично богословие при ДА.

17. Асистент Христо Стоянов Христов — член на БЗНС.

18. Асистент Славчо Вячавлов Славов — член на Библейската комисия при Съв Синод по редактиране българския превод на Библията.

19. Асистент Антоний Хубачев — член на Отдела при Съв Синод за научно-изследователска дейност и международна връзка на БПЦ, на Междудържавния секретариат и на Комитета за продължаване дейността на ХМК.

20. Хор. преп. Ангел Константинов — диригент на църковния хор при ПКХП „Св. Александър Невски“ и член на Музикалната комисия при ДА.

21. Свешник Анатолий Вялчев — възпитател, председател на църковното настоятелство при академическия паралелен, член на Комитета за трезвост при ДА, хорист и член на Управителния съвет на народния хор „Гула“.

Освен това всички преподаватели са членове на ОФ и БЧК.

ОБЩЕЖИТЕ, ПАНСИОН И ВЪЗПИТАНИЕ

С оглед да бъдат материално подпомагани бедни студенти и с цел да се създаде между тях дух на вера, благочестие, църковност, дружелюбие и братолюбие, още преди самото откриване на Богословския факултет Съв Синод уреди при факултета общжитие. След превръщането на БФ в Духовна академия общжитието бе преустроено в пълен безплатен пансион. Първият управител и устроител на пансиона бе архим. Горазд (от 10. XI. 1950 до 31. XII. 1951 г.). След него бе назначен за управител архим. Антоний (от 1. I. 1952 г. до 7. VII. 1956 г.). По това време в летовната помощ възпитателска работа изпълняваха и тогавашните аспиранти иеродонд Сергий (Язденев), Радио п. Тодоров, Тодор Съев, Тото Косев и Николай Шиваров. След архим. Антоний се възвестят следните инесторити и възпитатели: архим. Методий (Жерев) от 1. IX. 1956 до 31. XII. 1960 г., архим. Александър (Петров) от 1. IX. 1956 г. до 31. VII. 1960 г., архим. Иларион — от 1. I. 1961 г. до 15. VII. 1964 г., архим. Геласий и архим. Нестор от 1. IX. 1964 г. до 31. XII. 1967 г., Георги П. Царев — от 1. I. 1968 г. до 30. VI. 1969 г., прот. Николай Кацарски — от 1. II. 1968 г. до 31. XII. 1968 г., свещ. Антоний Вялчев от 1. I. 1969 г. и сега е на същата служба, свещ. Борис Стоянов — от 1. VII. 1969 г. до края на летовната учебна година.

Воспитателно, по решение на Съв Синод, в Духовната академия се уреди възпитателски съвет, в който освен двамата възпитатели илзар и курсовите ръководители и Зам. ректорът, който е и председателствувал на Съвета. Независимо от това всеки преподавател в Академията е и възпитател, като използва всеки удобен случай за възпитателно въздействие върху студентите, било общо в аудиторията, или индивидуално. Последният учебен час в събота е определен за възпитателни беседи. Често и при нужда — обикновено през седмица — възпитателският съвет се събира на заседание, на което се разглеждат и обсъждат въпроси от възпитателен и пансионски характер.

Възпитателно в Духовната академия се провежда в дух на вера в Бога, православие, благочестие, църковност, благочиние и патриотизъм. Дисциплината в Академията е изло-

волителна. Дватама изпълнители е усърдно се изпълнявала и изпълняват своята работа.

Напоследък се положил големи грижи за подобряване битовите условия на палатова.

БОГОСЛУЖЕНИЕ

При Академията има параклис, посветен на патрона на Академията — св. Климент Охридски. Тук студентите ежедневно, сутрин и вечер, присъствуват и участвуват като четци, певци и проповедници. В неделя и празнични дни тук се извършва св. Литургия, а в петък вечер акафист на св. Климент с проповед. Богослужението се извършва от двамата свещеници-изпълнители и от преподавателите духовни лица.

Параклиът служи още и като място за практическо обучение на студентите по богослужение.

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ, ПРОФЕСИОНАЛНИ И ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

При ДА има няколко културно-просветни, обществени и професионални организации: Комитет за защита на митрополитите, Кръжок по систематично богословие, в който ежеседмично се изготвят доклади, списки и реферати на богословско-философски, литературни, исторически, пасторалогически, митровторни и политико-обществени теми, Комитет по трезвост и др.

При ДА е уредена библиотека, в която се пазят материални и документи във връзка с чествуване на забележителни празници и събития.

Служителите и студентите при ДА се включват в стопански мероприятия в помощ на църковни и кооперативни земеделски стопанства.

АДМИНИСТРАЦИЯ

Административната работа в ДА се провежда от Ректора и в негова помощ и а негово отсъствие — от зам. ректора. Кашкарската работа се изпълнява едновременно и акуратно от намалника Върсала Милева, който е на тази служба непрекъснато вече 30 години. Преди него са били секретари Георги Мутафина (1923—1933 г.) и Борис Колев Пантов (1933—1943 г.).

БИБЛИОТЕКА

Библиотечният фонд при Духовната академия през последните 10 години значително е увеличен, като са прибавени около 50 000 тома. Това нарастване се дължи на подготвените напоследък по заповедите книги от приспонаменния Патриарх Кирил (около 15 000 т.), от покойния проф. протопр. д-р Ст. Цанков (около 8 000 т.), от покойните проф. д-р Г. Ст. Пашев (около 2 000 т.) и свещеннокомон Димитър Андреев. Много ценни богословски трудове на чужди езикни и се изпратиха даром от покойния Иоханиски епископ Лористан Шефв, от Светогияния съвет на църквите и от Секретариата за съдействието по църковното единство при Ватикана. Показувам се от случая тук да им изважа нашата година благодарност.

Трябва обаче със съжаление да се отбележи, че днешното състояние на библиотеката не отговаря и на най-елементарните изисквания на модерното библиотечно дело. Предвиденото списък достатъчно помозелна, както да се разположи планът библиотечен фонд. Крайно време е да се уреди областна библиотеката съобразно нейния ранг и според изискванията на модерното библиотечно дело.

Библиотеката се завежда от Емилан Табокова Лазарова. Преди нея библиотекарка са били д-р Маша Стоянова, Вера Георгиева, Ана Петрова, Ангелина Бръчкова, Илница Корякова и Михаил Ковачев.

ПРОМОЦИИ И УДОСТОВЯВАНИЯ

В течение на намаления 50 години в ДА са ставали следните промоции:

— на 27. V. 1952 г. бе извършена първата промоция за „доктор хонорис кауза“ на Негово (тогава) Високопроещенство Пловдивският митрополит Кирил, Наместник-председател на Св. Синод, а после Върсала д-р Патриарх;

— на 31. V. с. г. бе провъзгласен за „доктор хонорис кауза“ Крушицкият и Коломенски митрополит Николай;

— на 8. XII. 1953 г. бяха удостоени със същата титла Вадислав митрополит Неофит и проф. протопр. д-р Стефан Цанков;

— на 12. IV. 1959 г. бяха удостоени с научната титла „доктор по богословието“ основоположниците на богословската наука у нас, заслужилите професори: Иван С. Марковски, Г. Ст. Пашев, академик Иван Светков, академик проф. Иван Гошев, Димитър Долгеров, Христо Гауров и проф. Христо Димитров;

— на 10. XII. 1963 г. бяха удостоени с титлата „доктор хонорис кауза“ Ректорът на Академията Мавраполюски

епископ Николай и с титлата „доктор по богословските науки“ професорите д-р Илиа К. Цоневски, Борис Маринов и Воин П. Петров;

— на 24. III. 1966 г. бе удостоен с титлата „почетен кандидат на богословието“ архим. Климент Райчев. Същият ден на проф. д-р Иван С. Марковски бе връчен почетен адрес по случай неговата 80 годишнина;

— на 22. V. 1973 г. бе удостоен с титлата „доктор хонорис кауза“ Китроският митрополит Варнава — Герлий,

ПОСЕЩЕНИЯ И ГОДУШНИЯ

През време на досегашното си 50 годишно съществуване Духовната академия, бивш Богословски факултет, е била посетена от множество видни богослови и високи гости от нужбина като: бележития немски проф. Адолф Дайсман от Берлинския университет (1928), авиански професор Карл Бет (1928), проф. Адолф Келлер от Желева (1931), Московския и Всерусийския Патриарх Алексий (1957), финландския архиепископ Павел (1961), Гьотларският англикански епископ Илия (1965), Върховният Католикос и Патриарх на великия арменски Ваген I (1965), епископ Валдебранс, секретар на ордена за християно единство при Ватикана, придружен от своя помощник о. Пьер Доубей (1965 и 1969), Китроския митрополит Варнава — Герлий (1966), Негово Блаженство Румълския Патриарх Юстиниан (1966 и), Родският митрополит Спаридон (1966), Генералния секретар на ССЦ д-р Юджин Блейк (1968), Негово Блаженство Йерусалимския патриарх Венедикт (1968), Негово Светейшество Московския и Всерусийския Патриарх Пимен (1971 и 1972), почетния Генерален секретар на ССЦ д-р Висент Хуф (1971), Негова Милост Контърбурийският архиепископ д-р Михаил Раванел (1972) и много още други. По време на юбилейните тържества по случай 1100 години от блажената кончина на св. Кирил Константиан Философ, Духовната академия бе удостоена с посещение на гостуващите логова у нас високогодобитни представители на поместните православни църкви и на Римокатолическата църква, а именно: Негово Светейшество Цариградския Патриарх Атанатос, Негово Блаженство Александрийския Патриарх Николай VI, Атинския Архиепископ Иероним, Ленинградския митрополит Николай, от хорепископа на Кипърската църква Константин, Пражкия и на цяла Чехословакия Митрополит Долгорей, Вроцлавския и Швейцарския епископ Василей и Реймския архиепископ Жан Батист Морн и др.

СИМПОЗИУМИ, ЮБИЛЕЙНИ И ДРУГИ ЧЕСТВУВАНИЯ

Устроивани са били следните симпозиуми и юбилейни чествувания по случай 150 години от „Нелебника“ на Софрония Врачански (1950), 700 години на Бениксата църква (1960), 250 години от рождението на Михаил Ломоносов (1961), 200 години от написването на „История славяноболгарска“ на о. Пасий (1962), 600 години от блаженото успение на преп. Теодосий Търновски (1963), 150 години от кончината на св. Софрония Врачански, 150 годишния юбилей на Московската духовна академия (1965), 90 години от смъртта на о. Матей Преображенски, 60 години от блажената кончина на Българския Екзарх Писев, 4100 години от покръстването на българския народ, 90 години от априленото въстание (1966), 1050 години от блажената кончина на св. Климент Охридски (1966), 1000 години от възникването на св. ал. Петър и Павел (1967), 1100 години от блажената кончина на св. Кирил — Константиан Философ (1969), проведена бе осия по случай 25 години от народното августо-септемвриско въстание (1969), по случай 100 години от смъртта на Владимир Илич Ленин, 1100 години от основаването на БПЦ (1970), 150 години от блажената кончина на Пловдивският митрополит Натанаил (1970), 70 години от рождението на блаженнопочивания Благ. Патриарх Кирил (1971), 100 години от уредването на Българската Екзархия (1971), 600 години от откриването на Търновската просветна школа (1972), 250 години от рождението на прп. Пасий Хилендарски и 210 г. от написването на „История славяноболгарска“ (1973), 100 години от обявяването на востана на свободата — героичния Игнатий — Васил Левски (1973).

Всяка година по случай хроничия и патронен празник на Академията св. Климент Охридски се съставяла в академически параден тържествен ардерския св. Литургия, след която в ректората се дава прием на официалните лица, поднася се вечер пред наметната плоча на св. Климент е водходно сядно, а вечерта се предава на студентите, преподавателите и гостите св. Климентовска вечеря с приветствия от Ректора и с водходна литературно-музикална забава.

Сядо всяка година на празника „Свети Три светители“ след божествената св. Литургия в аулата на Академията се провежда академическо тържество с дедия от някой преподавател.

В началото на всяка година се отслужва юбилей с водходсет, при който се отправя към студентите водходно за слу-

ная нравствено, папството и благопосредствено слово. Сямо в края на всяка учебна година след божествената служба се извършва благодарствена молитва и се раздават дяланиците на абсолютните и подходящо слово.

МИРТОВРНА ДЕЙНОСТ

При Академията има Комитет за защита на мира. По негови поощри при подходящи случаи се устройват миротворни събрания и изнасят сказки и доклади от ирвинчески характер. Провеждат се в Академията и миротворни съвещания и конференции. Ще спомомен само някои от тях: — на 18. XI. 1958 г. в ДА бе устроено събрание за мира и разоръжаване. Проф. Г. Ст. Панев изнесе подходящо слово. — на 7. IV. 1964 г. по случай 15 години от основаването на Световния съвет на мира бе уредено събрание, на което Ректорът каза слово на тема „Нашият принос за делото на мира“.

— на 8. X. 1964 г. в аудита на Академията проф. д-р Пазов Хромидас, председател на ХМК, изнесе доклад на тема „Ролята на Църквата днес“.

— на 24. III. 1967 г. по инициатива на Комитета за защита на мира при Академията бе проведено тържествено събрание, на което проф. д-р Тодор П. Тодоров изнесе доклад за дейността на Софийската сесия на Съветствания комитет на ХМК.

— на 11. XI. 1971 г. с благословеното на Св. Синод и по решението на АС в аудита на Академията бе проведено тържествено миротворно събрание, посветено на IV Вехристински конгрес за мир, състоял се в Прага от 30. IX до 3. X. 1971 г. (На събранието присъстваха Н. Светейшио Българ. Патриарх Максим, г. Кочуков — Председател на Комитета при Мил, на Вышните работи по въпросите за БПЦ и религиозните културно, Високопреосвящените синодални архiereи, Преосвящените епископи, висши чиновници от Св. Синод и Св. Соф. Митрополия, преподаватели, възпитатели и студенти при ДА.) Проф. к. б. Тодор Свев изнесе изчерпателен доклад за работата и дейността на конгреса. След доклада станаха разяснения по него. На края Черво Светейшио закри тържествено събрание с няколко думи, в които изтъкна необходимостта от мир в света за просвета и благочестието на човешкостта, като добави и нашия християнски дълг за опазването на мира в света.

— на 5. IV. 1973 г. в аудита на Академията се състоя тържествено събрание по случай сесията на младежката комисия при ХМК. На това събрание, посветено на прекратяването на войната във Виетнам, присъстваха Н. Светейшио Българ. Патриарх Максим, г. Димитар Тодоров, председател на Комитета при Министерството на Вышните работи по въпросите за БПЦ и религиозните културно, Високопреосвящените синодални архiereи, Преосвящените епископи, Нейно Преосвещенство навярвателно и възовоинен посланик на Демократична република Виетнам г-жа Дин Тхун Чуанг Тхо, управляващият посланство на Временното революционно правителство на република Южен Виетнам г-н Нгуен Суан Тхуе, членове на Младежката комисия при ХМК, свещеници, студенти от ДА и църковни служители. Негово Високопреосвященство Старозагорски митрополит Панкратий, председател на Отдела за миротворна и културно-обществена дейност при Св. Синод и член на Работния комитет при ХМК, направи кратко положение за миротворната дейност на БПЦ и нейния принос в защита на аудита на външната наред. Прочетоше Б. и Извънземно на Н. Светейшио Българ. Патриарх Максим по случай споразумението за прекратяване на войната в разпосвятане мира във Виетнам. Изказвания направиха: Посланикът на ДРВ, Управляващият посолството на революционното правителство на Реп. Южен Виетнам, Ректорът на Академията Макариополски еп. Николай, председател на Младежката група Волф Дитрих Гуч, Мавляк Таракан — делегат от Индия в свещеннокомитет Димитър Томов — от името на българ. епархийско свещенство.

КОНТАКТИ И ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУТИ И ЛИЦА

Духовната академия установи връзки с някои средни богословски институти и отговорни лица и учреждения. През 1957 г. в София се състоя първият контакт на наши и румънски богослови Гостуваха на проф. к. д-р Софрон Влад, Ректор на Бог. институт в Сибиу, и проф. к. д-р Георге Мосеуку от Букурещ, богосл. институт. Размениха се мнения за информация. На следната година в Букурещ се състоя втора среща между наши и румънски богослови. От тази страна участваха проф. протопресв. д-р Ст. Цанков и проф. Хр. Георгул. През 1966 г. група професори и студенти от Софийския богосл. фак. направи посещение на Академията. Минялата година на връщане от поклонение в Света Гора Ректорът на академията с група професори върна посещенията на своите солушки колеги.

През сесията на 1971 г. Ректорът участва в юбилейното честване 25-годишнината на Ленинградската дух. академия и прочете там и в Московската дух. академия гостовски

десния. На 7 май т. г. Ректорът заедно с група професори по време на екскурзията в Румъния направи посещение на Букурещкия богословски институт и влезе в контакт с цялото академично тяло и се размениха полезни мисли.

По случай големи християнски празници и чествувания се разменят взаимни поздравления, които с всяка година все повече се увеличават, за да достигнат през тази година за миналденските празници числото 40; от тях 17 са от институти и високопоставени лица — архiereи и други. — От Руската православна църква, изчело с нейния Предстоятел Светейшии Московски и на чиял Русия Патриарх Пимен.

ТУРНЕТА, КОНЦЕРТИ, ЕКСКУРСИИ И ПОКЛОНЕНИЯ

При Духовната академия се изучава музика. Има и хор, който все при Богослужението и изнася концерти в столицата и провинцията. Още през 1931 г. при тогавашния Богословски факултет бе основан самоделен хоров колектив от студенти. След превръщането на Богословския факултет в ДА преподавател по музика в дирекцията бяха Ангел Попков-Станков, Божидар Белогушев, протопресв. (специално) Димитар Попков-Станков, Георги Попкович и понастоящем Иван Куртев. Паметни ще останат турнетата в Югославия и на България, особено двете турнета в и Северна България през 1956 г. и 1957 г. и другото в Южна България през 1958 г., в също и концертите в зала „България“ на 10 май 1957 г., в салона на Софийската митрополия на 31. май 1964 и 16. VI. 1965 г. под диригентството на свещеннокомитет Димитар Попков-Станков.

Ежегодно се уреждат научни екскурзии на Родната и се посещават забележителни места: манастири, църкви, архиепископски паметници, язовири, заводи и др. под научното ръководство на проф. д-р Васил Пандурски.

От няколко години стават все традиция да се уреждат и задгранични екскурзии с участие на професорите, преподавателите и възпитателите на Академията. Първата екскурзия беше до Шарград — 1970 г., втората — до Алуна (1971 г.) третата — беше поклонение до Света Гора (1972 г.) и тази година — в Румъния.

ВЪЗПИТАНИЦИ

От основаването на Богословския факултет, превърнал после в Духовна академия, досега са завършили висшето си богословско образование и са се дипломирали 1016 души, от които 950 мъже и 66 жени. От завършилите 732 души са получили средното си образование в Духовните семинари, а 284 в други средни учебни заведения; 886 са българи и 30 чужденци (25 руси и 5 румъни).

Възпитаници на Духовната академия са:

Предстоятел на Българската православна църква, Негово Светейшио Български Патриарх Максим; 10 митрополити: Старозагорски Калмента (покойник), Ловчански Филарет (покойник), Неврокопски Пимен, Великотърновски Стефан, Доростолски и Черновски Софроний, Старозагорски Панкратий, Пловдивски Варлаам, Владиски Филарет, Ловчански Григорий и Нювокрски Йосиф; 12 епископи, около 20 архимандрити, около 300 свещеници и дякони.

Сега в Духовната академия следват 96 редовни студенти и 30 задължени.

Почитаемо събрание.

Припомяналим прегледа върху дейността и състоянието на единствения у нас висш богословски институт за времето на неговото досегащо полувеково съществуване и по-особено за последните 10 години, позволиле сумата summarum да дам обща оценка на неговото значение за родната ни Църква, за културния възход на нашия народ, за развитието на православната богословска наука, за съближенето и сътрудничеството между отделните православни църкви и християнски общности, за създаване на добри отношения между отделните народи и укрепяване мира в света.

Богословският факултет, впоследствие Духовна академия, далоха на БПЦ висши, духовници, епархийски свещеници, църковни служители, научни работници в обществени. Преподаватели от ДА, както се съзнава, дадоу участието и заемат админ. места в междудържавни и миротворни организации, международни религиозни съвещания, симпозиуми, научни сесии, срещи и др. За своето 50-годишно съществуване нашата Алуна мисел може да си създаде признат международен престиж. Виделик институт, в който се преподават и наследят основните евангелски и всеобщности правствени начела на любов, правда и добро, нашата Академия подготвя същепременно и достойни граждани за нашата социалистическия държава.

Найраза от името на АС дължа да изкажа синовия благодарност на Ваше Светейшиество и на Св. Синод за проявените и сета проявявали четечески грижи и материална помощ. Благодарни от ДА, както се съзнава, дадоу участието и действително и поддрепта, които лично Ваше и Вашите сътрудници

сте ни оказвали. Благодаря и на всички вас, уважавани гости, посетители на ДА за вашето внимание, което ни за свидетелствувате с присъствието си на днешното наше юбилейно тържество.

Да пожелаем, щото да пребде и занаяред този скъп наш институт, за да пръска своята благодатна и благотворна за народа ни духовна светлина на вяра, знание и пламенно

родолюбие. Да пожелаем също щото скъпата наша Алма матер да бъде честна и занаяред да честува много пъти подобни юбилейни тържества.

Прочее, да живее, да расте, да се утвърдява и процъфтява ДА в духа и заветите на нейния небесен покровител св. Климент Охридски и в традициите на нашето прасещено минало — гаранция за едно още по-светло и честно бъдеще.

Промоция

След доклада Негово Преосвещенство Ректорът на Академията прочете следното Решение на Академическия съвет на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ в София за присъждането на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим научната степен „Почетен доктор на богословие“:

„В допълнение на решението си от 24 октомври 1972 г. и вассидането си на 29 май 1973 г. Академическият съвет на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ в София, като взе под внимание ревностната църковно-строителна, културно-просветна, духовно-възпитателна, административно-организаторска и обществено-патриотична дейност на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим като Архие-

мира, в Националния ни комитет за защита на мира и в Комисията на международните въпроси при Световния съвет на църквите, широката му християнско-мировторна, научна, културна и обществена дейност, получила признание както у нас, така и в чужбина, при доказателство за което е и провъгласяването му за Почетен член на Московската академия, въз основа на член 5 от Правилника за придобиване научни степени при Духовната академия „Св. Климент Охридски“ в София, единодушно реши за присъда на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим високото отличие „Почетен доктор на богословие“.

При изключителните одобрения на всички присъстващи Ректорът на Академията, Негово Преосвещенство Макари-

Ректорът на Духовната академия Негово Преосвещенство Макариополският епископ д-р К. с. Николай поздравява Негово Светейшество Българския Патриарх Максим след връщането му на докторската значка и диплома.

стир и Предстоятел на Българската православна църква; добрите изловие от неговото предано служение като митрополит и пръвосветител на родната ни Патриархия, намерали ярък израз и в усърдните му грижи за развитието на богословската ни наука, за процъфтяването на научното, просветното, педагогическото и родолюбивото дело на нашата Алма матер; давайки висока оценка на неговите оригинални проповеди, статии и доклади, на конкретния му принос в създаването на богословската платформа на Християнското мировторно движение, в организирането и правилното насочване дейността на Богословската и Изученческата комисии при Св. Синод, положителното му участие в православните съвещания и съдебствие за подготовката на Всеправославния събор, приноса му за утвърждаването на всеправославното единство чрез посещенията на сестрите църкви, работата му в комисиите при Св. Синод за подготовката на диалога с неправославните църкви, участието му в организирането и в благодарната дейност на Празката всерхристиянска конференция за мир, а така също приноса му в Световния съвет на

полски епископ д-р Николай връчи на Негово Светейшество докторската значка и диплома със следното съдържание:

ДУХОВНАТА АКАДЕМИЯ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
в С О Ф И Я

като неин особеное заслуги за богословската наука и към Св. Православна Българска Църква

НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО
БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ МАКСИМ

го провъгласява за
ПОЧЕТЕН ДОКТОР НА БОГОСЛОВИЕТО

РЕКТОР:

† Макариополски еп. д-р К. с. НИКОЛАЙ

София, 10. VI. 1973 г.

Негово Светейшество Българският Патриарх Максим, почетният доктор на богословията благодарни на Академичният съвет за присъденото му високо отличие със следните думи:

„Възнавяващо стеснение предизвика в душата ми изнепад нашето известие за удостояването ми със знаменит почетен доктор на богословските науки при Софийската духовна академия. Съзнаването за дълбината на академичната богословска мисъл и духовна мъдрост, което особено се налага в днешния българославен 50-годишен юбилей, ме смущава да бъда доктор honoris causa на висшата ни многообразна духовна школа. Но присъдената ми висока награда аз отдавам на проявено внимание към Председателя на Българската църква, отколкото за мои лични заслуги.

ническо сътрудничество, за подготовка на ревностни кадри за св. Църква и достойни синоде на същата ни Родина.

Като възлазям на Ваше Прөөсвещенство и на почетния Академичски съвет всещредна благодарност за оказаната ми голяма чест и за топлиите поздравителни думи и на членовете на Св. Синод за одобреното решение на Съвета, за изпросвам Божието благославие на ушати и ушати се и на служащите и благопожелаван по-нататъшен благословен разцвет на същата ни Алма Матер“.

В знак на призвание полувековната ѝ богословско-научна, изследователска, църковно-обществена, патристично-педагогическа и миротворна дейност Негово Светейшество Българският Патриарх Максим връчи чрез Прөөсвещения Ректор на Софийската духовна академия „Св. Климент Охридски“ орде-

Негово Светейшество Българският патриарх Максим, почетен доктор на богословията благодарни на Академичният съвет за присъденото му високо отличие.

Чрез днешната промоция аз се чувствавам не само духовно и служебно свързан с Духовната академия, като възник на бившия Богословски факултет, на който тя е наследница, и настоящ Български Патриарх, но вече и тясно приобщен към достойната академична колегия, на която с много любов и отеческа грижовност заедно със Св. Синод ще съдействам и подкрепям в по-нататъшните старания за възход и благопроекуване на Духовната ни академия в изпълнение на нейното научно-богословско, религиозно-просветно, църковно-обществено, патристично и миротворно дело, в работата по укрепване на асеправославното единство и културно

на на Българската православна църква „Св. Кирил и Методий“ I степен.

След това Негово Светейшество връчи църковния орден „Св. Кирил и Методий“ II степен на Ректора на Академията, Негово Прөөсвещенство Махариполски епископ д-р П. с. Николай и на старите професори: проф. д-р Илия К. Цоневски, проф. д-р Борис Маринов и проф. д-р Боян И. Пилеров за чаклатата многогодишна преподавателска дейност и за приносите им в областта на богословската наука. От името на наградените Негово Прөөсвещенство Ректорът изказа сърдечна благодарност на Негово Светейшество и на Св. Синод за високата награда, с която са удостоени.

Славен полувековен юбиляр

Паметният 10 юни 1973 г. настъпи възврътан в мантия от облаци и влага. Над тихия роман на плодородния летен дъжд прозвуча полифоничният хор на църковните камбани. Медоточният глас на малката камбана в Духовната академия „Св. Климент Охридски“ задало се издържа в небесните простори, възвестява 50-годишнината на българската богословска наука и призова християните на достойно тържество

Монументалната, празнично обикновена и кокетно подредена сграда — паметник в спомен учредяването на Българската езиковна (постр. в 1922 г.), в която се помещава Духовната академия, при вярата от столицата, госта от провин-

цията и видни общественици. На тържествената св. Литургия, отслужена от Негово Прөөсвещенство Бранички епископ Герасим (Ректор на Софийската духовна семинария) в съслужение с Техин Високопреподобия архимандрит Дометиян (Главен секретар на Св. Синод) и архимандрит Горазд, Техин всеблаготворителства проф. Васил Николов, проф. Радко Поптодоров и доц. Благой Чифликов, украсена от тембринално богатите гласове на дивоните Стефан Маринов и Иван Петков, присъствувала Негово Светейшество Българският Патриарх Максим, членовете на Св. Синод (пълна съставка) и Председателят на Комитета при Министерството на Външните работи по въпросите на БПЦ и религиозните културно г. Михаил Кочков.

Св. Евхаристийна богослужба следваше своето определено от Св. Отци и утвърдено от поколенията многовековно русо — смъртената молитва към Всеподобият многовековен богородицата, възторжените песнопения. Майсторското извършване и хармоничното пение на хора под ръководството на старши преподавателя г. Иван Куртев допринася твърде много за благодушното на богослужението и създава дълбоко религиозно преживяване.

С дълбоко съдържателното си, многодостойно и прочувано църковно слово г. проф. д-р Тодор Поптодоров показа, че проповедта още от най-дълбока древност е неделим компонент на християнската богослужба, разгледа и осветли основни въпроси на богонаизнато като нареден път към истинското богопочитание.

Отзначава последните акорди на св. Лигурия. Всички присъстващи се отразиха към думата на Духовната академия. Тържественото събрание бе открито от хорова свята при Академията с умилителното „Отче наш...“, което то бе подето от целия богомолен народ. Разноликата публична в думата, покорена от силата на Господния молитва, се претърпя в едноименна, празнуваща и песнославеща Бога християнската църква.

Обстойно и изчерпателно доклад — отчет за половинвековната дейност на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ изнесе Ректорът, Негово Превосищенство Макариополският епископ д-р Н. с. Николай. Неговият изключителен доклад върна слушателите десетилетия назад, когато са се полагали основите на духовно-настърското образование в България, припоини сродствените трудове на Върховната екархийска управа за въздигането на духовните училища, както в паметната 1923 г., в които при Софийския държавен университет бил открит Богословският университет. По-нататък Негово Превосищенство детайлно проследява трудни, но славила историческия път на този първа разсадник на висше богословска просвета и в заключително подчерта, че Богословският факултет, основан от 1950 г. в самостоятелно висше учебно заведение под името Духовна академия „Св. Климент Охридски“ (Указ № 327 от 8 VII 1950 г.), постигна пръв своята петдесетгодишна благополучна резултати и значителни успехи в учебно-преподавателската и научно-изследователската работа, подготви стотици младежи за достойни служители на Църква, народ и Родина.

С удобрителни възгласи и ръкопласания присъстващите изпратиха доклада на Негово Превосищенство Макариополският епископ Николай.

Изведяна мощна гъвка от аплодисментите разтърси заплата. На трибуната си бе въздигаха Негово Светейшество Българският Патриарх Максим. От името на Св. Синод и от свое име Патриархатът на БПЦ топло приветства преподавателите, студентите и служителите на Духовната академия с бележития юбилей, изразил решеността на Св. Синод и занаярда да подпомага и насочва българската богословска наука към светлите простори на развитието, пожела на младите питомци успех в ученето и ги призовава да работят неуморно за осъществяване на заветните нам от Исус Христос идеали — мир, свобода, братство и любов между народите.

Многоголудната аудитория все още се изълчаваше от башническите слова на Негово Светейшество, когато на подиума

се появи г. Михайла Кочуков, Председателя на Комитета при Министерството на Висшето образование по въпросите на БПЦ и религиозните културно. В поздравителното си към юбилярите г. М. Кочуков изтъква вярните традиции на БПЦ и православното духовенство да явяват с трезвене на трудолюбивия български народ, да го подпомага в неговия исторически път и пожела Духовната академия да явява и нови завоевания, да подготви достойни, просветни и родолюбиви свещенослужители за Църква.

Поздравленията и благопожеланията бяха посрещани от нов, тържествен момент. Залата прилича в тържествено излъчване. Негово Превосищенство Макариополският епископ Николай прочете решението от 29 май 1973 г. на Академическият съвет на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ за присъждане на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим научната степен „Почетен доктор за богословие“. С озабна и продължителна ръкопласания присъстващите приветстваха промовата на Българския Председател — признание и достойна награда за цялостната, ренесансна църковно-сродствена, културно-просветна, духовно-изпателната, административно-организаторска и обществено-патриотична дейност (Из „Решението на Академическият съвет на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ в София за присъждане на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим научната степен „Почетен доктор за богословие“).

Дълбоко развълнуван, новият почетен доктор на богословието, Негово Светейшество Българският Патриарх Максим благодари на Академическият съвет за наградата и изрази своята и на Св. Синод готовност и в бъдеще да подкрепят старанията на академическата колегия за по-нататъшното преуспеяване на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ и за утвърждаването ѝ и непоколебимото стабо на българската православна богословска наука. След това Негово Светейшество отиде с църковния орден „Св. Кирил и Методий“ — II ст. Негово Превосищенство Макариополският епископ Николай и старшите професори проф. д-р Иван К. Поповски, проф. д-р Боян Н. Попов и проф. д-р Борис Маринов за тяхната многогодишна преподавателска дейност и за приносите им в разработката на богословската наука.

От името на наградените думи на благодарност произнесе Негово Превосищенство Макариополският епископ Николай. По случай юбилеята 50-годишната многогодишна преподавателска на старобългарски и църковно-славянски език, чл. хор на БАН проф. Кирил Мирчев, бе произгласен от Академическият съвет за почетен член на Духовната академия, а началникът на канцеларията на Духовната академия г. Борислав Малчев, бе отлъчен от Св. Синод за своята беззачерна и ползна 30-годишна административна служба и др.

Незаблъвано приличното чествуване бе приключило своя край. Под тържественото звучане на многодетната гости и домачини се разделиха. Половинвековният юбилей, Духовната академия „Св. Климент Охридски“ изпрати многобройните си почетатели и остана и за напред да наслада духовна просвета и християнски морал.

Асистент Христо Ст. ХРИСТОВ

ИКУМЕНИЗЪМ

Важна икуменическа среща в Загорск

От 4 до 7 юни т. г. в Загорск бе проведена трета предна (след 1967 г. в Ленинград и 1970 г. в Бари) среща на представителите на Руската православна църква и на Римокатолическата църква. Начело на делегацията на РПЦ бил Тушинският и Беловският митрополит Ювеналий, а освен него в конференцията взели участие архимандрит Кирил, прот. В. Сорочин, прот. И. Гулдиев, проф. Д. Огишай и А. Буевский. Начело на делегацията на Римокатолическата църква бил архиепископ Анжело Фернандез, член на папската комисия „Христус и Паис“ („Справедливост и мир“) и в нейния състав влизала координатор Шарла Мослер, проф. о. Люк Байер, о. Роберто Тучи и о. Жан Ланг.

В някои заседания на конференцията участвували и Ленинградският и Новгородският митрополит Николай, председател на комисията при Св. Синод на РПЦ по въпросите на християнското единство и междуцърковния връзка и кардинал Вилхелм, председател на Секретариата при Ватикана за единството на християните.

Кардинал Вилхелм и делегацията на Римокатолическата църква била прелети от Светейшия Московски и на

дала Русия Патриарх Пимен. След приключване на конференцията римокатолическите гости отпътували за Ленинград и Олеса, където посетили православни и католически храмове, православните богословски училища в тези градове, исторически паметници и музеи.

Визитацията в „Осерватория Романов“ в брой си от 16 юни т. г. обвеса външнооразна важна икуменическа среща в Загорск, като съобщава, че след заключаване на римокатолическата делегация от Москва в Рим и публикуването на икуменическият документ, който бил подготвен от водачите на двете църковни делегации. В него е отразена работата на конференцията и постигнатите резултати.

Под заглавие „Срещата в Загорск — велик принос в сътрудничеството между вярващи и невярващи“ посягат съвременен католически в „Слово ложихне“ в брой си от 20 юни т. г. помества обширен коментар от ректор 36-дневен Чайковски. Той пише, че на тази икуменическа среща било констатирано:

1. По-здобеното разбиране ролята на св. лигурия в живота на Цървата, лигурията е не само публичен из-

раз на почитане и прослава на Бога. Тя също така изпълнява важна творческа роля. Необходимо е членовете на Църквата повече да виждат в същността на голямите събития на Божието откровение и да познават по-добре приобщаващите нестия, та благодарение на духовните сили и интелектуална подготовка да могат по-успешно да съвместяват на други своята вяра.

2. Необходимост от сътрудничество между християни и нехристияни, а также между тях и всички онези, които в своя живот не изповядват никаква вяра. Това е огромна област за дейност, което може да има много резултатно сътрудничество за реализация на по-свободен, човешки и смислен с ангажиране на хората живот. Конкретни примери за такова сътрудничество са между другото и всички мошпи и услуги за утвърждаване на мира между хората и народите и еднородие на всички расово дискриминирани, а така също и творческата дейност за делото на икономическото развитие на човешкото общество и на отделните народи.

3. Да бъдат признати и ценени усилията на човека, създаден по Божий образ и подобие, да владее над света и да го преобразява.

4. Подчертава се, че в много части на света съществува силна тенденция към известни форми на социализма. Участниците в съвещанието изразили различни възгледи относно естеството на тази тенденция, както и за тяхната стойност (ноето не било пряк предмет на дискусията), но сгласили да съгласат, че в тези тенденции има позитивни аспекти, които християните трябва да познават и усвояват.

Початъкът в коментара на Чайковски се казва:

Публикуваният документ е резултат на икуменческите разговори за търсене и намиране пътища за християнското единство, но както се виждат от гореизведените решения на конференцията, двете делегации не се ограничили само с това, но отишли не-патакъ, търсейки формула за всички хора без оглед на тяхната идеология, светоглед и религия. Тази формула говори не само за конференцията за съвместно съществуване, което е новият, определящо известно поло-

жение и потребност — статично по свой характер, но поставя издължение за съвместно действие на всички хора с добра воля, в името на благородните и свързващи ги идеали за мир, за обществено-икономическо, научно и културно сътрудничество, за развитие на света, а също така за отпочване и на общи акции против обществени бедствия, расовата дискриминация, против заплахата от война.

Този икуменчески документ налага онова християнско разбиране на несплотените, които се съдържат и в другите мирогледа на хората... И затова, в името на тези общи ценности, вярници и невярници трябва да съдействуват помежду си и заедно да работят за общото благо на обществено развитие и за благо на своя народ.

Документът от Загорск ясно подчертава, че социализмът е обща тенденция в стареещият свят. Това явление е от особено важно значение, особено за ивращащите хора, които живеят в социалистическите страни, както и за ония, които се приближават към социализма.

Римокатолическата и Православната църква намират в социализма много творчески, позитивни аспекти, които са близки на обществените идеи на християнството. Съвместността и съвместната дейност в социалистическите страни на невярници и вярници налага на последните специална задача да приемат своята патристическа и социалистическа позиция въз основа на тези християнски мироглед. Сътрудничеството на невярници и вярници намира голямо поле за дейност. То е естествена форма за тяхната обществена интеграция и взаимно съжителство. То е израз за съвременното разбиране на хуманизма — що се отнася до света и патриотизма — що се отнася до собствения народ. Подчертава и укрепва присъствието на Църквата в света.

И затова трябва да се даде голяма оценка на този важен икуменчески документ. Той е важен принос на двете църкви — Римокатолическата и Православната (Руската) за укрепване единството на човешката общност, като се вземат под внимание и различията между тях.

Д-р Харитон ПОПОВ

ТЕЛЕГРАМИ

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ МАКСИМ ПО СЛУЧАЙ ДВЕГОДИШНИНАТА ОТ НИТРОНИЗАЦИЯТА МУ.

Главният секретар на Св. Синод архим. Дометиян и служители при Св. Синод са изпратили до Негово Светейшество Български Патриарх Максим по случай навършването две години от неговата нитронизация следната поздравителна телеграма:

Ваше Светейшество,

По случай благополучната двегодишна от избрането Ви за Предстоятел на родната ни св. Църква и нитронизацията Ви за старославянски български патристически престол приемете моите и на всички служители при Св. Синод сърдечни честития с чувство на уважение, преданост и синовна обич. Отправяме благодарствени и горещи молитви към Всеведателя Бога да Ви дарува крепко здравие, бодрост и сили за дълготелно и все тъй успешно патристическо служение, което е щастливо продължение на хилядолетна исторически път в осветена основна традиция на църква и народ в дух на патристично и вселавянско братство, служение на мир и добра воля между хората.

На многия лета, Светейши Владико.

Архимандрит ДОМЕТИАН
Главен секретар на Св. Синод

По този случай поздравителна телеграма до Негово Светейшество е изпратил и Ректорът на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ от името на преподавателите, студентите и служителите.

НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО

БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ ДОКТОР МАКСИМ,
СВЕТИ СИНОД, СОФИЯ

По случай годишнината от избора на Ваше Светейшество за Патриарх Български от името на всички учащи, се и служители в Духовната академия Ви поднасяме синовни приветствия с топли молитвени благопожелания за здравие и благоорепустване във Вашето високо първосвещителско служение за благо на светата ни църква и укрепване на мира в света.

НА МНОГОЯ ЛЕТА, СВЕТЕПШИ ВЛАДИКО!
РЕКТОР:

Магариполският епископ НИКОЛАЙ

Цена 3 стотинки — годишен абонамент 2,50 лв.
сметка 11101 БНБ — Софийски градски клои
Синазалио издателство — ул. „Св. София“ № 2 — София

Редактор доц. Георги П. Царев

Печатница „9-ти септември“ — София